

25. 8. 2015

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zaniká se zánikem členství v hlavním spolku i členství v pobočném spolku?

Spolek, jakožto právnická osoba upravená v § 214 – 302 NOZ, představuje prototyp korporace. Tedy právnické osoby koncipované jako účelové sdružení osob. Předpokládá se přitom, že mnoho spolků bude mít velkou členskou základnu (to plyne už z toho, že zákonodárce počítá s možností konat dílčí členské schůze či nahradit členskou schůzi schůzí delegátů). Z tohoto důvodu jsou právní otázky spojené se členstvím ve spolku obzvláště významné.

Zákon přichází též s právní úpravou pobočných spolků, které nahradily organizační jednotky občanských sdružení oprávněné jednat vlastním jménem ve smyslu § 6 odst. 2 písm. e) dřívějšího zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů. Počítá se s tím, že možnost zakládat pobočné spolky budou využívat zejména velké spolky s celostátní působností, jejichž pobočné spolky budou kopírovat správní uspořádání ČR, tj. půjde například o krajské či místní organizace hlavního spolku.

Nový občanský zákoník počítá jak s institutem členství ve spolku tak s členstvím v pobočném spolku. Úprava vzájemného vztahu mezi těmito členstvími je primárně věcí stanov hlavního spolku. Jestliže stanovy tuto otázku neřeší, použije se dispozitivní ustanovení § 234 NOZ. Celé ustanovení zní:

„Má se za to, že vznikem členství v pobočném spolku vzniká i členství v hlavním spolku; to platí i o zániku členství.“

Část věty za středníkem interpretuji tak, že se zánikem členství v pobočném spolku zanikne i členství v hlavním spolku. Neřeší se už ovšem případ, kdy hlavní spolek člena vyloučí nebo jeho členství zanikne pro nezaplacení členského příspěvku (srov. § 238 NOZ). Má zánik členství v hlavním spolku dopad i na členství v pobočném spolku?

Argumentace ve prospěch názoru, že členství v pobočném spolku trvá i po zániku členství v hlavním spolku je založena na dvou argumentech. Předně výčet způsobů zániku členství ve spolku má být taxativní.[1] To vyplývá z požadavku na ochranu člena spolku jakožto slabší strany.[2] Z téhož požadavku vyplývá i druhý argument, a sice že při pochybnostech o výkladu práva má být chráněna slabší strana a tudíž se má mít členství spíše za zachované než za nezachované.

Tato argumentace ovšem s sebou nese důsledek, který se jeví jako absurdní. Jestliže by totiž zároveň platilo, že členství v pobočném spolku trvá a vedle toho se aplikovalo ustanovení § 234 NOZ, totiž že členství v pobočném spolku s sebou zároveň nese i členství v hlavním spolku, znamenalo by to, že vyloučení či nezaplacení členských příspěvků na členství v hlavním spolku nemá žádný vliv. Jinými slovy člen hlavního spolku vyhozený dveřmi § 238 by se do něho vrátil oknem § 234.

Jestliže jedna možnost interpretace vede k absurdním důsledkům, je třeba vybrat jako správnou druhou možnost interpretace. Totiž že neobsahují-li stanovy výslovné řešení, pak se zánikem členství v hlavním spolku automaticky zaniká též členství v pobočném spolku.

Jakkoliv se domnívám, že předestřený interpretační problém má jednoznačné řešení, lze jen doporučit, aby spolky, které uvažují o zřízení pobočných spolků, o všech otázkách souvisejících s členstvím v hlavním a pobočném spolku podrobně uvažovaly a závěry svých úvah vtělily do

spolkových stanov.

Mgr. Jaroslav Benák, Ph.D.,

odborný asistent Právnické fakulty Masarykovy univerzity,
člen Dobře zapsaného spolku

e-mail: jaroslav.benak@law.muni.cz

-----
[1] TELEEC, Ivo. Spolkové právo. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 1998, s. 153.

[2] Vedle toho srov. též závěry rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 14. 12. 2010, sp. zn. 28 Cdo 2976/2010.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Od odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)